

Od Zespołu Redakcyjnego

Szanowni Autorzy i Czytelnicy,

przekazujemy Państwu ostatnie w 2020 roku wydanie „Zeszytów Teoretycznych Rachunkowości” (ZTR) – numer 110 (166). Tom ten pomieścił sześć obszernych artykułów naukowych (trzy w języku angielskim i trzy w języku polskim) oraz wykaz recenzentów krajowych i zagranicznych, którzy w 2020 roku w trybie anonimowym zrecenzowali artykuły przysłane do opublikowania w ZTR. Zgłoszone teksty zrecenzowało 50 recenzentów krajowych i 17 recenzentów zagranicznych, za co wszystkim bardzo dziękujemy.

Oprócz typowej sekcji z trzema artykułami naukowymi krajowych autorów w języku polskim zostały wydzielone w tym numerze dwie sekcje tematyczne w języku angielskim: *Ze współpracy z zagranicą* oraz *W kierunku umiędzynarodowienia*.

M. Baryła w swoim artykule sprawdził możliwość wykorzystania prawa Benforda do wykrywania oszustw księgowych. Badania autora wykazały, że w przypadku prawidłowo przebiegającego procesu księgowania nie ma podstaw do odrzucenia hipotezy, która zakłada zgodność danych z prawem Benforda. Natomiast analiza wysokości przychodów, które zostały celowo zafałszowane, doprowadziła do wniosku, że dla nieprawidłowo przebiegającego procesu księgowania dane na ogół nie podlegają temu prawu.

Dwa artykuły dotyczą ujawnień środowiskowych w sprawozdawczości spółek giełdowych. I. Majchrzak i B. Nadolna wykazały w swoim artykule w języku polskim zróżnicowanie formy i szczegółowości informacji na temat oddziaływania spółek na środowisko naturalne, ujawnianych przez cztery największe spółki giełdowe branży energetycznej notowane na GPW w Warszawie. Autorki podkreśliły negatywny wpływ tego stanu rzeczy na przejrzystość i porównywalność sprawozdań finansowych. Z kolei M. Macuda i M.A. Ruiz Toledo w artykule w języku angielskim przedstawili wyniki badania dotyczącego rodzaju informacji środowiskowych ujawnianych przez jednostki sektora opieki zdrowotnej w Europie. Próba badawcza obejmowała 252 raporty opublikowane przez 65 jednostek sektora opieki zdrowotnej w latach 2001–2019. Autorzy wykazali, że najczęściej ujawniane informacje dotyczą zużycia energii, w drugiej kolejności zarządzania odpadami, a w trzeciej – zużycia wody i odprowadzania ścieków. Najrzadziej ujawniane były informacje na temat różnorodności biologicznej i oceny środowiskowej dostawców.

P. Kopczyński sprawdził użyteczność siedmiu wielowymiarowych modeli analizy dyskryminacyjnej do oceny stanu finansowego i kondycji pojedynczych przedsiębiorstw, gospodarki i jej sektorów pod koniec ogólnoswiatowego kryzysu gospodarczego, zapoczątkowanego w 2007 roku, na przykładzie sprawozdań finansowych spółek notowanych na GPW w Warszawie. Autor przyjął założenie, że w okresie spowolnienia gospodarczego lub kryzysu liczba firm uznanych za bankrutów powinna wzrosnąć, a w czasie szybkiego rozwoju ekonomicznego – zmaleć. Autor ustalił, iż liczba spółek zakwalifikowanych jako „upadłe” była najwyższa w 2012 roku. Poprawa kondycji przebadanych przedsiębiorstw nastąpiła w latach 2013–2014, ale łączna liczba spółek uznanych za „bankrutów” była w tym okresie wyższa niż w latach 2009–2011, co oznacza, że wskazanie momentu zakończenia kryzysu finansowego jest trudne.

A. Karmańska i D. Wiśniewska przedstawiły w artykule, zamieszczonym w sekcji *W kierunku umiędzynarodowienia*, opracowaną przez prof. A. Karmańską w 1999 roku (a następnie zweryfikowaną) koncepcję analizy wskaźnikowej, odnoszącą się do sprawozdawczości skonsolidowanej. Następnie autorki zastosowały wskaźniki finansowe do oceny sytuacji finansowych spółek na przykładzie grupy kapitałowej z jednostką dominującą będącą operatorem giełdy niemieckiej. Autorki ustaliły, na podstawie swoich badań, że analiza wskaźnikowa oparta na skonsolidowanych informacjach finansowych powinna być wykorzystywana do oceny aspektów działalności gospodarczej, które wynikają z funkcjonowania w grupie kapitałowej.

Drugi artykuł w tej sekcji, autorstwa E.W. Babuński, dotyczy zagadnienia wykorzystania analizy finansowej do identyfikacji ryzyka w działalności przedsiębiorstw. Autorka przyjęła jako cel ustalenie, czy jest możliwe wykrycie przez interesariuszy ryzyka w sprawozdaniach finansowych za pomocą wskaźników analitycznych. Autorka stwierdza, że wskaźniki struktury aktywów i kapitału, wskaźniki rotacji oraz statyczne i dynamiczne wskaźniki płynności mogą być predykcyjne w wykrywaniu ryzyka.

Koniec kolejnego, tj. 44 roku, wydawania ZTR jest okazją do syntetycznego podsumowania wyników publikacyjnych czasopisma w ostatnim roku. ZTR wydawane w wersji papierowej ukazują się od początku 2020 roku, tj. od numeru 106 (162), w nowej szacie graficznej, a każdy artykuł jest opatrzony obok logo wydawcy, Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, także logo czasopisma. Na stronie internetowej ZTR zostały zamieszczone uszczegółowione **Informacje dla autorów ZTR** w języku polskim i języku angielskim, w tym dotyczące zasad pisania streszczenia (*abstract*) artykułu. Są one publikowane w wersji papierowej czasopisma od numeru 108 (164). W związku z realizacją przez Zespół Redakcyjny projektu w ramach programu MNiSW pt. *Wsparcie dla czasopism naukowych* w latach 2019–2020 zostały wykonane wszystkie zadania przewidziane w projekcie na 2020 rok. Został wydany tematyczny numer ZTR – 109 (165) – w całości w języku angielskim – pt. *Accounting as a source of financial and non-financial information* z udziałem redaktorów goszczących, którymi byli dr Fredrik Karlsson z Uniwersytetu Linnaeus w Szwecji i dr hab. Arleta Szadziwska, profesor Uniwersytetu Gdańskiego. Opublikowano artykuły w języku angielskim także w regularnych numerach czasopisma. Łącznie zamieszczono w pięciu numerach ZTR 46 artykułów naukowych, w tym 22 w języku angielskim (48%).

Składamy podziękowania wszystkim autorom za współpracę z Zespołem Redakcyjnym ZTR w 2020 roku i zapraszamy do zgłaszania nowych tekstów naukowych prezentujących interesujące wyniki projektów i dociekań badawczych, w tym do tematycznego numeru w języku angielskim w 2021 roku pt. *Ethical Issues in Accounting in Prosperity and a Financial Crisis (Problemy etyczne w rachunkowości w okresie dobrobytu i kryzysu finansowego)*. Zagranicznym redaktorem goszczącym tego tomu jest prof. dr Andrijana Rogošić z Uniwersytetu w Splicie (Chorwacja), a krajowym redaktorem koordynującym proces zbierania i recenzowania artykułów – dr hab. Halina Waniak-Michalak, prof. UŁ. Szczegółowe informacje na ten temat są dostępne na stronie internetowej czasopisma www.ztr.skwp.pl oraz w *Call for papers*, opublikowanym w numerach 107 (163) i 109 (165), a także na stronie **Accounting Resources Centre, European Accounting Association**: Special Issue Call for Papers: <https://arc.eaa-online.org/event/call-papers-special-issue-zeszyty-teoretyczne-rachunkowo%C5%9Bci-ethical-issues-accounting>.

W imieniu całego Zespołu Redakcyjnego ZTR życzymy wszystkim autorom, recenzentom, członkom Rady Programowej i czytelnikom „Zeszytów Teoretycznych Rachunkowości” dużo zdrowia, jak najszybszego powrotu do funkcjonowania w warunkach bez pandemii COVID-19, licznych sukcesów zawodowych oraz realizacji wszelkich planów, w tym naukowych, w 2021 roku.

Z wyrazami szacunku

Anna Szychta*

Halina Waniak-Michalak**

* <https://orcid.org/0000-00018465-0542>

** <https://orcid.org/0000-0003-1857-4339>

